

ENAKOSTRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), NOVEMBER 24, 1941.

ŠTEVILKA (NUMBER) 275

POP DEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

The Oldest Slovene Daily in Ohio — Best Advertising Medium

POP DEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

KONEC VELIKE STAVKE V PREMOGOVNI INDUSTRIJI

V rudnikih se je danes obnovilo delo. — O sporu bo zdaj odločil poseben arbitracijski odbor.

UNIJA JE SPREJELA BREZPRIDRŽNO ROOSEVELTOV PREDLOG

WASHINGTON, 22. novembra. — John L. Lewis, predsednik U. M. W. United Mine Workers unije, je noč napovedal za ponedeljek obnovo dela v premogovniški industriji, kjer je zastavkalo 200.000 premogarjev. Delavci so se pričeli pripravljati na odhod nazaj na delo v premogovnikih, v katerih je vladal hudi zastoj.

korporacije, in dr. Johna R. Steelmana, ravnatelja U. S. Conciliation Service v delavskem departmentu.

Lewis je izjavil, da se bo v nekaterih rudnikih pričelo z delom že danes zvečer, dočim bo v vseh ostalih rudnikih v ponedelje delo obnovljeno.

Unija je zadovoljna

Lewis je dalje dejal, da je unija premogarjev sprejela "v celoti in brez pridržkov predlog, da se obe stranki, lastniki rudnikov, kjer je zastavkalo 53.000 premogarjev za izvojevanje unijske delavnice, in unija premogarjev že v naprej obvezujeta, sprejeti odlok arbitracijskega odbora, kateri odlok naj bo polnomočen, dokler vlada v deželi nujnostno stanje.

ZIVAHNO KOLEBANJE OPERACIJ NA VZHODNI FRONTI

Na ogromna fronta neprestano niha sem in tja. — Rusi uničili nemško SS elitno divizijo in divizijo tankov. Čete maršala Timošenka so v donskem bazenu zapodile Nemce 22 mil nazaj.

Rimski radio naznanja po poročilih iz Ankare, da so Nemci pridri mimo Rostova v Rusiji zavzeli kraj Novočerkask, 150 milj jugovzhodno od Rostova.

Ruska poročila pa naznanjajo, da so Nemci obnovili svojo ofenzivo proti Moskvi v centralnem možganskem sektorju.

Rusi priznavajo, da so prvi nemški tanki dospeli v okraj okoli Rostova. Rusi naznanjajo, da so vrgli Nemci v bitko za Rostov štiri mehanizirane in pet pehotnih divizij.

vajo, da je bila ruska fronta pred Moskvo potisnjena nekoliko nazaj. Rusi pa stojijo trdno pri Volokolamsku.

Moskovska poročila dalje naznanjajo, da so reorganizirane čete maršala Semjona Timošenka zapodile Nemce v donskem bazenu 22 mil nazaj.

Na severni fronti, pred Leningradom, so pričeli Rusi do pet izvajati silne protinapade ter so zopet osvojili več vasi na strateških točkah med Leningradom in Moskvo.

Nemci iščejo slabotnih mest, ki se jim v Nemcem izjalovila namera, da zavzamejo Rostov od zapada, so udarili proti temu z druge strani, kjer ni naravnih obrambnih pogojev, in tu se je nemškimi tanki posrečil preboj.

"Z vero v vstajenje"

Včerajšnja drama "Z vero v vstajenje," ki jo je spisal Mr. Ivan Jontez in postavil na odru dramski zbor "Ivan Cankar," je v vseh ozihrh nad pričakovanje lepo izpadla. Drama je lepo zasnovano, izredno močno odsko delo, ki zahteva tudi izrednih igralskih moči, katere je v Cankarjevem ansamblu tudi našlo. Drama dela čast in pisatelju in igralcem, zato upamo, da izrečemo željo vseh navzočih, da bi se to pretresljivo sodobno dramo, ki je v slovenski edina te vrste, še v tej sezoni pohnivalo. — Več o globokih dojmih in užitkih, ki smo jih tekom predstave doživeli, bomo poročali jutri.

Silni napadi na Moskvo

Moskovski časopis Pravda izjavlja, da napadajo Nemci Moskvo z največjimi koncentracijami čete, ki si jih je možno predstavljati v moderni vojni.

Nemci pravijo, da je bilo nemških vojaških ukazano, prodreti v Moskvo, ne glede na ceno, ki jo bodo plačali za to nemška armada.

Podpora Zarji

Ker se niso mogli udeležiti koncerta "Zarje" na Zahvalni dan, so darovali v blagajno Zarje: Frank Klemenc \$5.00, Mrs. Zele \$2.00, Mr. Zele \$1.00. — Lepa hvala vsem!

Zavzete Rostova?

Poročila iz Berlina naznanjajo, da so Nemci zavzeli Rostov, čemer jim je padlo v roke več kot 100 skladišč, šest munijskih tovarn, ena tovarna, ki izdelujejo tanke, in največtovarna v Sovjetski uniji za izdelovanje poljedelskih strojev. Rusi pa trdijo, da je Rostov še vedno v njihovi oblasti.

Zahvala

Peovski zbor "Zarja" se zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri proslavi 25. letnega jubileja, na odru; J. Terbižanu za majna, naj si bo v kuhinji, za baroskiranje, kar je napravil brezplačno.

Beg elitne divizije

MOSKVA, ponedeljek, 24. novembra. — Tukajšnji radio naznanja, da so ruske čete zapodile SS pehotno divizijo (elitno) in eno tankovsko divizijo (27 milj zapadno od Rostova, v bitki je bilo pobitih 7.000 vojakov).

Poročila iz Kujbaševa prizna-

Morski pošasti bo kmalu odsekana njena glava

S preklícem oziroma revizijo nevtralnostnega zakona, je dobila ameriška vojna mornarica svobodne roke, da lahko uniči nazijsko pošast, ki preži na svetovnih oceanih na ameriške in druge ladje. Poslej bo ameriška bojna mornarica štela in spremljala ameriške kakor tudi druge lade in je upati, da bo kmalu uničila pošast, ki straši sedaj po svetovnih morjih. Kakor vidite, je ta morska pošast čudovito podobna Hitlerju. To izborna karikaturo nam je dal na razpolago "Committee to Defend America."

Lep potek shoda in banketa na čast hrvatskemu banu Šubašiću

Na shodu je bilo 2.000, na banketu pa 500 ljudi. — Razen g. bana sta govorila na shodu tudi župan Frank J. Lausche in Spencer D. Irwin, urednik "Plain Dealer".

Včerajšnjega shoda v Public Hallu se je udeležilo nad 2.000 clevelandskih Jugoslovancev, Hrvatov, Srbov in Slovencev. Glavni govornik na shodu je bil dr. Ivan Šubašić, hrvatski ban, ki je s trpkostjo ožigosal hrvatsko vlado Kvislingov v tako zvani "svobodni" Hrvatski, kjer se iskreni Jugoslovani srdito borijo proti nemškimi in italijanskim vsiljivcem. Mesto Hrvatske je ob strani Srbije in Slovenije v svobodni Jugoslaviji, je rekel ban dr. Šubašić.

ga tukaj rojenega Amerikanca kakor tudi vsakega v inozemstvu rojenega, podpirati boj in obrambo demokracije proti tiranstvu, "Moč brez odgovornosti, je zločin," je rekel Mr. Irwin. "Mi, ki imamo moč, da si naložimo te odgovornosti, moramo to tudi storiti prej ali slej."

Med mnogimi zunanji gosti in poročevalci na banketu je bil navzoč tudi g. Babšek, bivši Clevelandčan, ki je sedaj član jugoslovanskega izvestiteljskega urada v Washingtonu.

Govorili so še sledeči: senator W. Boyd, ki je prebral pismen pozdrav banu od gubernerja John J. Brickerja, dr. Grawsky, češki konzul, dr. J. W. Mally, jugoslovanski konzul, Mihael Marinkovich, Anton Grdina, Mihael Cerrežin, Blaž Kaučič in Joseph Erdeljac.

Ban poziva na obrambo demokracije

Zvečer pa se je vršil v Holenden hotelu banu in njegovi soprogi na čast velik banket, katerega se je udeležilo nad 500 ljudi. Na banketu je ban pozval navzoče Jugoslovane, naj store vse, kar morejo za ameriško obrambo, kateri naj dajo svojo fizično in moralno podporo v obrambi proti nazijski in fašistični agresivnosti.

Smrtna kosa

V petek večer je nagloma preminila Frieda Drašček, stara 21 let in stanujoča na 711 East 159th St. Tukaj zapuša žalujočega očeta Antona, doma iz Dobljarja pri Ročinju, in tri brate: Jerryja, Ernesta in Freda. Dobra je sestra Madalino ter več sorodnikov. Pokojna je bila rojena v Clevelandu. Bila je članica društva Collinwoodske Slovenke št. 22, S. D. Z. Pogreb se bo vršil iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda na 152nd St., v torek zjutraj ob 8:15 v cerkev Marije Vnebovzette ob 9. uri in od tam na Calvaria pokopališče. Bodi ji ohranjen blag spomin. Preostali naše sožalje!

Govor župana Laucheta

Na banketu je govoril tudi clevelandski župan g. Frank J. Lausche, ki je dejal, da bo za vsakega padlega Jugoslovana vstalo deset drugih, ki bodo nadaljevali delo jugoslovanske kulture in vere. "Teh stvari ni mogoče uničiti z mečem ali smodnikom in mi bomo poskrbeli, da se jih tudi ne bo uničilo," je rekel župan Lausche.

Izjave urednika Spencer D. Irvina

Spencer D. Irwin, zunanje-politični urednik "Plain Dealerja" in znan prijatelj Jugoslovancev, je tekom svojega govora izjavil, da je dolžnost tako vsake-

Novi grobovi

JOHN VURAICH

V nedeljo zjutraj okrog dveh se je na St. Clair Ave., in East 55th St. pripetila nesreča, v kateri je bil povožen od avtomobila John Vuraich, rodom Hrvat, stanujoč na 1169 E. 58. St. Pokojni je bil star 48 let. — Doma je bil iz Podgrada pri Mali Bistrici. Rajni zapuša soprogo Ano, in dvoje sinov: Johna in Josepha. V Ameriki je bil okrog 30 let ter je bil zaposlen v West Steel Casting Co. Truplo bo ležalo do pogreba v A. Grdina in sinovi pogrebem zavodu, nakar se bo vršil v sredo pogreb v cerkev sv. Pavla in od tam na pokopališče. Prizadetim ostalim naše sožalje.

FRANK TREBEC

Po dolgi la mučni boleznii je umrl na svojem domu 1281 1/2 East 55th St. Frank Trebec, star 52 let. Doma je bil iz vasi Sos (morda Sostre?) pri Bistrici na Gorenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Tukaj zapuša žalujoče soprogo Agnes, rojeno Dolenc, štiri sinove: Franka, Edwarda, Johna in George-a, in tri hčere: Josephine, Anselmo in Margaret, v starem kraju pa brata in sestro. Bil je član društva Naprej :t. 5 SNPJ in Moose štev. 234, Export, Pa. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob devetih iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda 6016 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in od tam na Calvaria pokopališče. Naj mirno počiva v ameriški zemlji, preostali pa naše iskreno sožalje.

FRANK DEJAK

Snoči ob enajstih je po kratki boleznii v Polyclinic bolnišnici umrl Frank Dejak, stanujoč na 1274 E. 59th St. Pogreb se bo vršil iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda. Podrobnosti bomo objavili jutri.

ANGLEŽI ZAVZELI BARDIJO; OSIŠČE RAZBITO NA 4 KOSE

Angleška garnizija v Tobruku pričela ofenzivo na svojo roko. — Italijanska mornarica zopet tepena.

ANGLEŽI NESPORNI GOSPODARJI POLOŽAJA

V soboto večer je angleško obleganje napram četam osipoveljstvo v Kairu javilo začela, je izpadla iz mesta ter privzete kraja Fort Capuzzo na egiptsko - libijski meji, kjer angleške mehanizirane čete nadaljujejo za destrukcijsko obrambnih črt osišča.

Divizije osišča v kleščah

Nazijske oklopne divizije so prodirane v italijansko Libijo, se znašle med dvema kavljema se bodo v tem slučaju znašli ogromnih klešč, ko je nenadoma udarila iz Tobruka, kjer je oblegana sedem mesecev angleška posadka ter zgrabila Nemce iz ozadja.

Doslej je bilo uničenih že več kot polovico nemških tankov v angleški ofenzivi, ki se razvija v velika obkoljevanja, kakršnih so se Nemci sami doslej vedno posluževali.

Angleži povsod pripravljeno BEJRUT, Sirija, 22. novembra. — Ako so Nemci namenjeni, udariti skozi Turčijo z namenom, da ustavijo angleško Nacijske oklopne divizije so prodirane v italijansko Libijo, se znašle med dvema kavljema se bodo v tem slučaju znašli ogromnih klešč, ko je nenadoma udarila iz Tobruka, kjer je oblegana sedem mesecev angleška posadka ter zgrabila Francije. V zadnjih petih mesecih so namreč Angleži neprestano ojačevali svoje posadke v Palestini, Siriji in Libanonu.

Izpad iz Tobruka

Od sonca opaljeni angleški, avstralski in novozelandski vojaki, ki so pridri že meseca januarja v Tobruk, kjer se se pogumno vzdržali vse od tedaj, ko so jih Nemci in Italijani obkolili, so udarili zdaj iz Tobruka na svoje oblegovalce z entuzijazmom, katerega ni mogoče opisati.

Konferenca so-vražnikov boljše-vizma v Berlinu

BERLIN, 23. novembra. — Iz Berlina se uradno poroča: "Jutri se bo sestalo h konferenci več vodilnih državnikov, predstavljajočih države, ki so v boju proti boljševizmu."

Poročila iz Washingtona naznanjajo, da nameravajo nacisti priti na dan z visoko donečo formulo za svetovni mir in za "ekonomsko restoracijo neodvisnosti vseh evropskih držav."

Angleži gospodarji položaja

Angleži naznanjajo, da so doslej izvojevali vsako bitko s vseh bojišč, tako da so ohranili vse svoje poškodovane tanke in da so tudi vsi poškodovani ali uničeni tanki osišča padli v angleško oblast.

Z angleško ofenzivo sodeluje precizno angleška zračna sila, v katerih so velike množine ameriških bombnikov in bojnih letal.

Prvovrstnost ameriških letal

Angleški letalci ne morejo prehaliti ameriških bombnikov in drugih, lažjih bojnih letal, ki so nagla in okretna ter solidno izgrajena. V soboto je neko ameriško bojno letalo kolidiralo v zraku z italijanskim Fiat letalom. Italijansko letalo se je razletelo na troje kosov, ki so se užgali, ko so treščili na zemljo, dočim se je ameriškemu letalu samo zvilo eno krilo, da je izgledalo kot ptič z ranjeno peruti. V soboto je neko ameriško bojno letalo kolidiralo v zraku z italijanskim Fiat letalom. Italijansko letalo se je razletelo na troje kosov, ki so se užgali, ko so treščili na zemljo, dočim se je ameriškemu letalu samo zvilo eno krilo, da je izgledalo kot ptič z ranjeno peruti. V soboto je neko ameriško bojno letalo kolidiralo v zraku z italijanskim Fiat letalom. Italijansko letalo se je razletelo na troje kosov, ki so se užgali, ko so treščili na zemljo, dočim se je ameriškemu letalu samo zvilo eno krilo, da je izgledalo kot ptič z ranjeno peruti.

Dalje naznanjajo poročila, da namerava francoski maršal Petain še ta teden odpotovati v zasedeno Francijo, kje se bo sestal z neko visoko nazijsko osebnostjo, najbrže s samim Hitlerjem.

Iz vseh teh nazijskih potez je razvidna velika nazijska želja po miru, ker jim vojna ne gre kakor bi želeli in ker se boje njenega konca. Zato sedanje slepmišljenje, da bi natrosili svetu peska v oči in pripravili tla za sklenitev miru, preden bi bilo za Nemčijo vse izgubljeno.

Angleži zavzeli Bardijo

Včeraj, v nedeljo, so Angleži zavzeli mesto Bardijo, uničili italijanske konvoje v Sredozemskem morju, ki so vozili ojačanja na štiri razbite oddelke.

Obisk

Pretekli teden nas je posetila Miss Frances Fink iz Elyja, Minn., ki se nahaja na obisku pri Mr. in Mrs. Adamič, 1410 East 52nd St. — Upamo, da bo našla v Clevelandu mnogo razvedrila.

Laška mornarica zopet tepena

Danes se naznanja, da so angleške podmornice in bombniki torpedirali v bitkah na Sredozemskem morju dve italijanski križarki, enega rušilca in več ladij, ki so bile natovorne z različnimi potrebščinami. Ena križarka in rušilec sta se pogreznila.

Nov grob

V Norfolk General Hospital Simcoe, Kanada, je 19. novembra preminil Ivan Avsec, star 47 let, rojen v Viševku, Stari trg pri Rakeku, kjer zapuša mater, brata Toneta in Rudolfa v Reki Matkota ter sestro Ljorko, poročno Metelko in Ljubljani. Tu v Clevelandu pa brata Ludvika, katerega žena je šla na pogreb. — Naj v tuji zemlji mirno počiva.

Angleži so zajeli 15.000 ujetnikov ter razbili 600 tankov osišča.

Pri Bardiji so Angleži prevezali osišča do vodne cevi. Angleška garnizija v Tobruku, ki je vzdržala večmesečno

Nov grob

V nedeljo zjutraj ob treh je umrla v mestni bolnišnici Eleanor Pylick, stara 37 let. Zapuša moža Johna Pylicka, 3414 W. 56th St., in 12 let starega sina Jacka, starše Mr. in Mrs. Haffenberger, in troje bratov: Edwarda, Elmerja in Georgea. Pogreb se bo vršil v sredo ob dveh popoldne iz Schuster Funeral Home, 5300 Denison Ave. — Naše sožalje.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece
\$1.50	
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto	\$6.00
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece
\$2.00	
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece
\$1.50	
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:	
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev
\$4.00	

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NA DELO ZA NAŠO PRIMORSKO!

"Slovenski list," glasilo Slovencev v Argentini, ki so većinoma primorski rojaki, objavlja sledeči uredniški uvodnik:

V vseh večjih prevratih in predvsem pri vseh socialnih bojih so se borile delavske množice v prvih vrstah ter so nemalokrat z obćudovanja vredno disciplino dosegle odločilne zmage. Te borbe sicer niso bile vedno v korist preprostemu ljudstvu, ki se je včasih zapeljano borilo za koristi tega ali onega stanu ali tudi samo za ugled kakšne osebe. V večini takšnih slučajev pa je delavstvo navadno kmalu spoznalo svojo zmotno ter je hitelo popravljati napravljeno pogreško.

Tudi v sedanji vojni je del preprostega delavstva nasedel vabam novodobnega "Mesije" ter njegovega šarlatanskega "evangelija," podpiranega od najbolj zloglasne policije in krvnikov, kar jih je kdaj poznal svet. Del omamljenega ljudstva se je navduševal za "novi red" in njegove srednjeveške "svoboščine," združene z najhujšo inkvizicijo, kar jih pozna zgodovina, in z morenjem ter pustošenjem, katerega bi se sramovali Atila, Džingiskan, Timurlenk in podobni barbarski srednjeveški vojskovodje.

Toda vsi se niso vdajali opojnim frazam. Večina se je takoj od početka zavedala, da tu ne gre za "živiljski prostor" kakšne države, ampak, da je nacistična vojna roparska vojna, s katero hočejo Nemci zaslužiti narode, predvsem slovanske.

Treznješi ljudje niso pozabili na razna prejšnja "junaška" dejanja novodobnih "osrečevalcev," ki se niso sramovali pobiti stotine svojih zvestih privrženecv — kaj šele nasprotnikov! — in zato niso verjeli hinavskim besedam, s katerimi so totalitarci zaslepili in tudi zaslepili del ljudstva. V takratnem splošnem vročnem deliriju je bilo pa vsako opozorilo brezuspešno; za iztreženje je moral priti primeren trenotek.

Ta trenotek je kmalu prišel ter bolj učinkoval kakor mrzli Kneipov poliv na bolnika. Napad na Rusijo je namah spremenil položaj. Sem in tja je mogoče še ostal kdo otopel, toda, kar je glavno, ljudje so se v ogromni večini zavedli ter otresli z mote.

Danes smo torej tudi med nami že na jasnem glede dogodkov v svetu. Ni več tiste razdvojenosti, ki je bila v prejšnjih časih. Ostalo je morda še kakšno navskrižje, nesorazum, ali v glavnem prevladuje danes med nami edinost kot nikoli prej. Nismo pa povsem edini v dejanjih in tudi se ne dovolj zavedamo dolžnosti, ki nam jih narakuje sedanji čas.

Ker je naša slovenska naselbina v Argentini v svoji ogromni večini primorska, bi morala biti naša prva dolžnost, da se v mejah, v kolikor je to nam mogoče, brigamo predvsem za usodo Primorske, naše ožje domovine. Združeni kakor en sam mož, bi morali mi slovenski izseljenci iz Goriške, Tržaške in zasedenega dela Notranjske, skupno z Istrani začeti živahno akcijo za osvoboditev naše ožje domovine izpod italijanskega jarma. Ta naša ožja domovina je naš dom, naša streha. Za njeno usodo se moramo brigati v prvi vrsti, ki le tako bomo mogli združiti vse naše izseljenske sile ter s tem obenem na najbolj primeren in najbolj izdaten način podpreti boj ogroženih narodov proti totalitarnim zasluževalcem. Vsako drugačno gledanje na sedanje dogodke in na dolžnosti, katere nam ti dogodki nalagajo, ustvarja samo zmešnjavo in škodljivo cepljenje sil.

VROČA TLA

Vročta tla so našli Italijani v Črni gori. Črnogorcev ni mnogo, a so hrabri: njihova zemlja ni bogata, ljubijo jo pa prav tako gorko kakor svobodo, brez katere ne morejo živeti. Povsem naravno je torej, da so se dvignili proti Italijanom, ki so prišli v deželo, da bodo Črnogorce zaslužili. Bijejo se hudi boji in, po vesteh iz Londona, je tekem zadnjih par tednov padlo več ko 1,000 italijanskih vojakov samo v Črni gori.

"POSLEDNJE" SVARILLO

Vstaške oblasti v Sarajevu so objavile "poslednje" svarilo, naslovljeno na prebivalstvo petih bosanskih srezov. "Zapeljanim ljudem," ki so se "pod vplivom ko-

munističnih hujskačev" zatekli v gozdove, dajejo pet dni časa za to, da položijo orožje in se vrnejo na svoje domove. Tistim, ki tega ne store, grozijo vstaši s hudimi kaznimi. Takih "poslednjih" svaril so vstaši objavili že mnogo, in imela so zmerom isti učinek: število "od komunistov nahujskanih," ki se z orožjem v roki bore proti sovražnikom, kateri so vdrli na zemljo, ki ni njihova, in proti izdajalcem, ki jim za Judežve groše služijo, narašča bolj in bolj, kakor sedaj priznavajo tudi nacistični in fašistični tiskovni uradi.

Pomen Jugoslavije

Knjiga angleško pisateljice ge. Rebece West o Jugoslaviji ("Black Lamb and Gray Falcon") je dala mnogim znamenitim ameriškim piscem in književnikom povod, da so v vodilnih ameriških leposlovnih časopisih izrazil svoje spoštovanje in svoja globoka čustva spriče trpljenja Jugoslavije in nje-nega ljudstva. V današnji dobi, polni trpljenja našega naroda, ki z najstrašnejšimi dokazi piše strani sedanje evropske zgodovine, ta priznanja že danes jasno dokazujejo, da si je naš narod s svojo odločnostjo v usodnih časih sveta zagotovil bodočnost v jutrišnjem urejevanju novega sveta. Sodbe in misli tujcev o nas so važen prispevek tistim, ki se borijo za našo svobodo. Srečni smo, da so nas oni, ki bodo odločevali o usodi sveta, doumeli in da nas dajejo drugim narodom za vzgled.

Ko je izšla knjiga ge. West, ki v njej ta odlična pisateljica in poznavalka našega naroda opeva njegov pomen in njegovo večnost, je znani ameriški pisatelj g. Clifton Fadiman napisal v časopisu "The New-Yorker" 25. okt. sledeče:

"... Knjiga Rebece West je prav tako presenetljiva kakor sijajna. Kot če bi Sinclair Lewis spensil zgodovinsko pesem. Zakaj ona vidi v njihovi (balkanski) zgodovini ključ za velik del zgodovine Evrope in sedanjega vrhunca nemirov? Kako je mogla tako dobro razumeti Jugoslovane in narode, ki so z nje-mi? ...

"... 'Black Lamb and Gray Falcon' je hkratu življenjepis. Razvija se ne toliko v zanimanju za mesta v Jugoslaviji, za kmete, hiše, samostane, ročna dela, dogodke, ki so zbujaali pozornost, za praznovstvo in vraže, za kralje in pesmi, temveč iz čustev Rebece West, tako bogatih čustev, da jih lahko primerjamo verskim, iz čustev, ki so prekipevali in se pokazala v Jugoslaviji. Ta zemlja ima za njo značilen, malone čaroben pomen in vrednost. Rebecca West trpi kakor milijoni drugih. Njeno trpljenje je trpljenje naše Evrope, ki se zdi še preslabša, da bi se izvila iz objema smrti. Občutiljevska kot drugi se ona bori proti svojim bolečinam in jih skuša zlomiti. V Jugoslaviji—piše ona—, kmetiški zemlji, z mnogimi nepismenimi a većinoma podjetnimi in umetniško nadarjenimi kmeti, je naša kot Evrope, ali boljše, evropske Azije (Evrzije), ki se je uprl splošnemu okuženju. V Jugoslaviji, piše, je moč čustva, ki ni samo močno in prekipeva-joče v svojem poletu, temveč, ki je častno privrelo iz resničnega ognja. V tem stavku je globok izvir teh tisoč petsto čestno lepih čestno (nekaterim se bo zdelo) preveč osebnih strani. Jugoslavija ji izpolnjuje željo za tistim življenjem, ki se zdi, da v Evropi izumira, življenjem plemenitosti, bogastva občutkov, ognjevitosti in celo krutosti. Zavajanje množic, vzpon samosilnikov in spreminjanje človeka v stroj so se zarotili, da zaduše v življenju zahodne Evrope tisto vrednost, ki navdušuje go. Rebece West pred vsemi drugimi—vrednost moči. Na nek način so balkanski Slovani, morda za-

Saburo Kurusu

Na sliki je Saburo Kurusu, posebni japonski poslanec, ki je prispel te dni v Washington, kjer si prizadeva doseči sporazum med Japonsko in Ameriko.

Kralj Kambodije

Prvi na sliki je Sihanok, kralj Kambodije, ki ima 3,000,000 prebivalcev. Glavni produkt mulc kraljevine je pločevina. Država je pod japonskim vplivom.

ostal. Ta odpornost je s kratko besedo—kraljestvo zase. Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Dalmatincev je mračna žaloigra. Dolge rodove so bili žrtve cesarstva, plen grabežljivosti ali nespametnosti (ali obojega) Avstrije, Turčije, Benetk, Napoleona in sedaj Hitlerja. Pet stoletij po bijki na Kosovu 1389 so bili podložniki mohamedancev—nanje je padla noč. Če sploh obstaja kakšen dokaz ne samo za trhllost temveč tudi za nesmiselnost osvovjevalnih teženj, potem je to dokaz Jugoslavija.

Rebecca West, nasprotnica vladoljubja, povzdiguje narodno zavednost, duha, ki je iz Srbov napravil veliki narod. Velja spomniti na dejstvo, da so od vseh Hitlerjevih žrtev samo Jugoslovani sami in zavestno izbrali, da rajši umro kakor pa da bi se predali. In oni še vedno vztrajajo pri svoji izbiri, ne iz samomorilskih nagibov, temveč, z besedami ge. West, zaradi posebne njihove nedotakljivosti: "Slovan ni podanik nikomer, še sebi samemu ne" ...

Janko N. Rogelj: PO 25 LETIH

(Nadaljevanje.)

V East Heleni pada dež, tisti mrzli jesenski dež, katerega mokrota in mrzloti zaleze v čevlje ter napade tople človeške noge. To je najbolj prisiktna mrzlot, ki ohladi človeka in njegovo goriko razpoloženje. Ob takih deževnih in hladnih jesenskih dnevih si človek zaželi iz vlažnega in vetrovnega dneva v toplo sobo, kjer se tako prileže pljučam gorki in suhi zrak, a noga-gam prijetna toplota.

V gostilni Mr. John Smitha smo se pozdravili s prvimi prijatelji in znanci. John sedi že precej let v Abrahamov naročju, toda je še vedno čil, krepak in mlad v svojih kretnjah. Mislim, da se njegova mladost suče okoli 80 let, toda lahko še papa, še lažje pije, in, če je pravo razpoloženje v njegovi gostilni—tudi mladeniško zapleše. In žena se mu smeje, ko ga gleda vsa radostna in vesela.

Njegova hči Mary Ann Smith je bila že dvakrat častna delegatinja na naših konvencijah. Videli smo jo v Elyu, Minn., in pozneje v Waukeganu, Ill. Ona je delavna in pridna v gostilni njenega očeta, a poleg tega zelo aktivna za Ameriško bratsko zvezo. To so pokazali njeni uspehi v preteklosti. Objubila je, da bo še v bodoče skušala biti aktivna za našo organizacijo.

Tu smo se srečali z našim pridnim in delovnim društvenim tajnikom, bratom Louisom Smithom, z njegovo ženo in tremi otroci, izmed katerih sta bila dva že na mladinskih konvencijah naše organizacije. Vsa družina je stoodstotno za ABZ. To je pa res posnemanja vredna družina.

Mrs. Louis Smith se je baš vrnila iz Helene, kjer se je poslovila od razboletega zoba, ki je prečul z njo prejšno noč. Poslovila se je od nezaželjenega vasovalca s solzami v očeh. Se vedno je držala v rokah žepni robcet ter žalovala za njim. Druge pomoči ji nisem mogel dati, kakor da sem ji izrekel moje sozalje.

V naši družbi je bila društvena predsednica, sestra Helen Rus, ki je zelo zabavna in korajžna slovenska žena. Poleg nje je bila tudi sestra Mary Langenus, dvakratna častna delegatinja na naših konvencijah. Tudi ona vedno reče dobro besedo o naši organizaciji, da pridobi novega člana.

V East Heleni, Mont., imamo društvo 43 ABZ. Kdor je le količkaj zasledoval zadnja leta

ŠKRAT

RADO MURNIK: Ženini naše Koprnelce

Ko smo hodili približno sto kilometrov, smo prišli na Vio v prijazno gostilnico. Sedli smo na vrt in jedli jajca, domače salame in dober domači kruh. Gospod Prus je jedel kor egiptovska kobilica. Tako po-žrtvovalen se ni bil noben šenin! Gospod Mumpitz je skrajni ves dan, da mu ne bi bila oble-ka preširoka.

Pozneje sta šla papa in mama malo rekerverit. Koprnela mi je rekla, naj grem k hlevu za plotom gledat zajčke. Jaz sem do- bro vedela, kam Pufi taco molli, vendar sem šla. Pufi je ostal blizu Koprnelce in spal. Pri hlevu sem našla dečka, ki je imel majhno brizgalnico in brizgal zajčke. Zajemal je vodo iz šla- fa in mučil živalce za kratek čas. Kopa podivjana je sedaj mladina zaradi vojske. Rokla sem mu, da ga bo vzel stražnik, če ne bo nehal! Nato je vrgel brizgalnico od sebe in ušel.

Jaz pa sem za lesenim vrtnim plotom lepo tiho zlezla na prazen voz. Hotela sem pobrskati Pufija, da bi mu potem fugi zbrisala črne madeže s kožuh. Pomerila sem natanko na črni ostanke p. v. in pritisnila. Toda zadelala nisem Pufija, ampak Koprnelo! Vsa voda ji je brizgnila v poslikani obraz.

O, kako se je prestrašila! Jaz pa še bolj! Joj! joj! Po Koprnelinem obrazu in po pljuzni je bilo polno rdečih in črnih peg! Gospod Mumpitz je gledal strašno debelo in delal tak o- braz kakor striček Nande. Kar- pal se razira. Čeprav je bil na- dol slep, je dobro videl. Iščala pisana ptica je naša Koprnela. Tedaj so se vrnili stariši s praznim nahrbtnikom! Jaz sem bila od strahu kar vsa trda!

Koprnela pa je kričala: To je naredila spet Vida! Nalasa me je poškrpil ta nesramni spak! Meni je bilo strašno, strašno hudo! Zavpila sem za plankami. Ljuba Koprnelica, ne zamori mi- lekpo te prosim! Hotela sem se škropiti samo Pufija. Hotela sem storiti dobro delo in ga oč- diti.

Mama me je hudo oštela. Re- kla je, da sem sramota vse ro- bine! Pisana Koprnela pa se je od jeze tresla kakor rača na vo- di!

No, kaj bi še opisovala ta mučni prizor? Konec! Mama me je doma po prekem sodu obse- dila na ječo, poostreno s kled- njem in pestom.

(Nadaljevanje)

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

BUY AT YOUR POST OFFICE OR BANK

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

LJUDJE POD OSOJNIKOM

(Dalje s 4. strani)

bit za drevjem. "Saj veš, kdo." Peter je pomislil. No, da. Najbolje je bil vesel takega konja. Prepri si mu bili zoprni. Če bi bil vedel, da mu razdirajo zobe, bi se ne bil postavil. "Naj bo," je zamahnil z roko. Tako mi tistega, kar mi ostalo vsaj nihče ne bo oponašal. Ostal je na polju do večera. Vse je vrnil v mraku, je našel prazno, odprto na stečaj. Vse je mukala živina. Ostal je sredi izbe, ki se mu nihal velika, velika. Tako včasih ob očetovi smrti ni bila. Peter je mislil. Zadihal je, kaj da je vrigel težko breme s seboj. Zgrabil ga je rahel občutek pihosti, vendar mu je drobnost v srečju. Stopil je pred hišo. Za plotom stala Urška. "Ali si sam?" "Sam," se ji je nasmešnil. "Preveč sam." Zdrnil se je ob neki misli. Zdrnil je v hlev, da napoji živino in jo položi.

gostača, ki je presihal in klet. Teško ga je bilo razumeti, kaj mu leži na srcu. Kar venomer je gonil, da pojde po svetu. "K meni pridi," se je Peter domislil iz želje, da bi imel ceno pomoč pri hiši. "Pridem," je gostač pljunil, v trenutku se mu je razjasnil obraz. "Pri moji duši," mu je stresal roko. Ko je bil Peter sam in je pomislil, mu je bilo nerodno. Čemu sili gostač od sosedu? Ze zaradi tega, da bi ne bilo zamere, je stopil zvečer k Graparju in mu povedal. "Dober delavec je," je rekel Boštjan pridržano. "Vendar ga jaz ne morem več obdržati. Če ga vzameš, mi je le prav." Kaj sta imela med seboj? Peter si ni upal izpraševati. Ko je Graparju med drugim ušla beseda o nepoštenju, se je zdrnil. Ne toliko zaradi gostača, kolikor zaradi sebe. Krava, ki jo je bil Balant odgnal od Graparja, je še vedno stala v njihovem hlevu. Ze mu je prišlo na jezik, da bi poravnal to zadevo. Toda nenadoma se je zavedel, da zdaj gleda sramoto z drugačnimi očmi kakor pred leti. Iz dna duše mu je vstajal pohlep. Bojeval se je z njim, a mu je vendar zadržal besedo. Osramočen sam pred seboj se je vrnil domov. Gostača sta se preselila h Krivcu. Meta je gospodinjila, Luka in Peter sta hodila po delu. Mladega gospodarja je že jutranje solnce gnalo na polje. Nihče ga ni videl, da bi počival. Sosedje so vstali, se razgledali, že so ga videli v njivi. Pojedel je, že je bil zopet ko živo srebro, ki si ne da miru. Bil je ko klopotec na drevesu, venomer ga je vrtelo življenje. Ljudje so šli spat, a on je bil še zmeraj na nogah. V mesečnih nočeh je cepil drva, da je odmevalo od bregov. Sosedje je budil iz spanja. "Peter si še ponoči ne da počitka." "Bolje kot da bi pil. Opomogel si bo."

Hiša naprodaj

Moderna hiša, 6 sob, kopalnica, klet, furnace v prvovrstnem stanju. Vse novo barvano in dekorirano. — Cena \$5,500. Poizve se na 14104 Jenne Ave. od East 140 ceste. Tel.: MULLberry 7143.

Društveni KOLEDAR

NOVEMBER

- 29. novembra, sobota. — Društvo "Washington" Z. S. Z. priredi plesno veselico v Slov. delavskem domu na Waterloo Road.
- 29. novembra, sobota. — društvo "Ložka dolina" priredi veliko plesno veselico v dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave.
- 29. novembra, sobota. — Društvo "Comrades" šte. 566 S. N. P. J. — plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
- 30. novembra, nedelja. — Mladinski pevski zbor "Slavčki" koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 30. novembra, nedelja. — Narodni Glasnik—koncert v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

DECEMBER

- 6. decembra, sobota. — Young Women's Club of "Progressive Slovenke" — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 7. decembra, nedelja. — Croatian Pioneers H. B. Z. — ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
- 7. decembra, nedelja. — Društvo "Združeni bratje," št. 26 S. S. P. Z. priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- 13. decembra, sobota. — St. Clair Rifle and Hunting klub zpriredi banket v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.
- 14. decembra, nedelja. — Cankarjeva ustanova priredi spominsko slavnost smrti Ivana Cankarja v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 14. decembra, nedelja. — Društvo "Mir", št. 142, S. N. P. J. priredi zabavni večer po glebni letni seji v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 20. decembra, sobota. — Svobodomiseln Slovenke šte. 2 S. D. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 21. decembra, nedelja. — Slovenska mladinska šola, — prireditev Božičnica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 21. decembra, nedelja. — Božičnica Mlad. pev. zbora "Skrjančki" v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
- 25. decembra, četrtek. — Socijalistični klub, št. 49 priredi ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- 27. decembra, sobota. — Društvo "Spartans" št. 198 S. S. P. Z. — Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 31. decembra, sredo. — Slovenski narodni dom in Klub družtev Slovenskega narodnega doma — Silvestrov večer v obedi dvoranah Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

- 31. decembra, sredo. — Pevski zbor "Jadran" priredi silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- 31. decembra, sredo. — Silvestrov večer se vrši v Slovenskem narodnem domu v Maple Heights, O.
- 31. decembra, sredo. — Silvestrov večer priredijo društva doma zapadnih Slovencev, na 6818 Denison Ave.

1942

JANUARY

- 1. januarja, četrtek. — Društvo "Zumberak", 30-letnica proslava v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 3. januarja, sobota. — Napredne Slovenke, šte. 137 S. N. P. J. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 10. januarja, sobota. — Društvo "Glas Clevelandskih Slovencev" šte. 9. S. D. Z. — Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 10. januarja, sobota. — Pevski zbor "Adrija", priredi ples v Slovenskem društvem domu na Recher Ave.
- 11. januarja, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" — igra v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
- 11. januarja, nedelja. — Društvo "Strivers" št. 165 H. B. Z. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 17. januarja, sobota. — Modern Crusaders S. D. Z. — prireditev Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- 17. januarja, sobota. — Glasbenica Matica, Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 24. januarja, sobota. — Utopians S. S. P. Z. — Ples v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
- 24. januarja, sobota. — St. Vitus Boosters Club, Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 25. januarja, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Ctnkar", Pred-

Rekordni skok

Arthur Starnes je skočil te dni iz letala iz višine šestih milj s padalom na zemljo. Po srečnem skoku sta ga kot prva pozdravila njegova žena in sin.

- štava in ples v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 30. januarja, petek. — Roosevelt Ball day Dance, v Avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.
- 31. januarja, sobota. — Društvo "Kristusa Kralja" šte. 226, K. S. K. J. — Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

FEBRUARY

- 7. februarja, sobota. — Društvo "France Prešeren" šte. 17 S. D. Z. — Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
- 8. februarja, nedelja. — Društvo "Comondors" šte. 742 S. N. P. J. Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 14. februarja, sobota. — Društvo "Cleveland" šte. 126 S. 28. februarja, sobota. — Društ-

- N. P. J. — Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
- 15. februarja, nedelja. — Društvo "Marije Magdalene" 162 J. S. K. J. — Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
- 15. februarja, nedelja. — Čitalnica Slovenskega delavskega doma — Koncert v avditoriju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.
- 21. februarja, sobota. — Ray Zalokar Orkestra, — Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 22. februarja, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar", — Predstava v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.
- 28. februarja, sobota. — Društ-

- vo "Comrades" šte. 566 S. N. P. J. — Plesna veselica v Avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.
- MARCH
- 8. marca, nedelja. — Dramsko društvo "Anton Verovšek" — igra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- 21. marca, sobota. — Progressivne Slovenke — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
- APRIL
- 11. aprila, sobota. — Dr. Struglers S. N. P. J. — Proslava v Slovenskem delavskem domu, na Waterloo Rd.

DELO IN UTRUJENE MIŠICE

Dandanes ne more noben moški in tudi nobena ženska zanemarjati svojega dela. Narodna obramba zahteva vso našo energijo, ampak to je nemogoče, ako so vaše mišice razboljene. Ako vas torej boli hrbet, ali ako čutite bolečine v ledju in mišicah, ste samim sebi dolžni, da poiščete uteho, ki jo nudi Johnson's Red Cross Plaster. Naba-vite si enega izmed teh obližev, v katerikoli lekarni in pritisnite ga, kjer čutite bolečino, in našli boste uteho, kakor so jo že tisoči drugi. Pazite, da bo obliž imel znak rdečega križa, kajti le tedaj je pristen Johnson's Red Cross Plaster.

Odda se soba

Čista front soba se odda samskemu poštenemu delavnemu človeku, ženski ali dekletu na 19508 Mohican Ave.

Na gornji sliki je sedem kanadskih bojnih ladij, ki bodo odplule na Atlantik. Štiri izmed njih so korvete, tri pa odstranjevalke min.

RICHMANOVA DRUŽINA PROSLAVILA ZAHVALNI DAN

Richmanova družina 2,500 uslužbencev je prav lepo praznovala Zahvalni dan, ker je vedela, da ima vzrok za to. Predsednik družbe Frank C. Lewman je namreč naznanil zbranim uslužbencem v avditoriju, da bo družba poleg običajnih plačanih božičnih počitnic razdelila za letošnji božič med svo-

je uslužbence tudi \$100,000; pri praznovanju z obedom, pri katerem se je serviralo purane, s krasnim in obširnimi programi. Ta denar bo v nagrado vsem domači talenti družbe, itd. Sledil je tudi ples in domača zabava. Dalje se je ob tej priliki pripelo uslužbencem, ki delajo pri družbi 25, 20 ali 15 let, po-Richmanove družine, ki se je sebnе odznake.

by TONI ROSSETT

YOU GIRLS WHO SUFFER Distress From MONTHLY FEMALE WEAKNESS

AND NEED TO BUILD UP RED BLOOD!

TAKE HEED if you have all or any one of these symptoms: do you suffer headache, cramps, backache, nervousness, weakness, irritability, dizziness, irregular periods, a bloated feeling—due to functional monthly disturbances? Then start at once—try Lydia Pinkham's Compound Tablets with added iron. Pinkham's Tablets are famous for relieving monthly pain and distress. Thousands of girls and women report remarkable benefits! Taken regularly—they help build up resistance against such annoying symptoms. Lydia Pinkham's Compound Tablets are also especially helpful in building up red blood and thus aid in promoting more strength and energy. Follow label directions. WORTH TRYING!

Most "MIDDLE-AGE" Women Suffer Distress At This Time!

In this period in a woman's life you may become nervous, cranky, restless, irritable, tired, blue at times, suffer weakness, dizziness, hot flashes, distress of "irregularities"— Start at once—try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. It's one medicine you can buy today made especially for women—it helps relieve distress due to this functional disturbance. Lydia Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of women to go smiling thru trying "middle age."

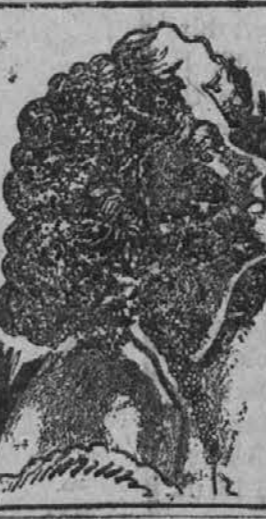
Taken regularly—Lydia Pinkham's Compound helps build up resistance to such annoying symptoms that may betray your age faster than anything. Also very effective for younger women to relieve monthly cramps. Follow label directions. WORTH TRYING!

STARS ON PARADE

WARNER BAXTER IS A CO-INVENTOR OF AN AUTOMATIC, A NIGHT SIGHT FOR RIFLES, PISTOLS, MACHINE GUNS AND CANNONS. BY WHICH ANY OF THESE WEAPONS CAN BE SHOT WITH DEADLY ACCURACY!!

GRETA GARBO WAS AT ONE TIME A BARBERS ASSISTANT SHE USED TO LATHER THE CUSTOMERS' FACES, WHILE THEY WERE WAITING TO BE SHAVED!!

LAUREL AND HARDY RECENTLY WENT FISHING—HARDY, THE BIG STOUT FELLOW, CAUGHT A TINY MINNOW WHILE THE FRAIL-LOOKING LAUREL, CAUGHT A GIANT SALMON!

FRANCE BEVK

5

LJUDJE POD OSOJNIKOM

Ko je zagledal Urško v strmi njivi pri žetvi, mu je rahlo zadrhtelo v srcu. Odkar sta nehala pasti, sta se le redko našla na samem; še takrat ni sta vedela, kaj naj govori.

Korak mu je nehote zablodil v polje. Našel je Volbenka, ki je tlačil plevel v koš in ga je nosil na voznik.

"Ali bi šel za kovača?" ga je vprašal.

Deček, ki je bil že prevelik za pastirja, ga je začuden pogledal. Seveda bi šel. Sanje so ga gnale po svetu, kamorkoli.

"Pojdi v Lazni. Jaz ne grem."

Petru je bilo laže, kakor da je vrgel pol teže z duše. Stopil je v njivo in obstal za dekletovim hrbtom.

Urška se je ozrla, zardela, nato je žela dalje. Peter je iskal besed, bilo mu je od trenutka do trenutka svetleje v srcu.

"Zakaj me tako gledaš?" se je dekle zasmelo.

"Užela se boš."

"Saj se bom res, če mi boš tako bolščal v roke."

"Ali te mar boli, če te gledam?"

"Saj nisem rekla, da me boli. Boža me."

Zavedala se je, da je rekla preveč, in je še huje zardela.

"K nam bi prišla," je fantu nehote prišlo iz grla.

Urška se je dvignila in upletala pas. Rahlo je sklopila veke in zasanjano gledala v daljavo, nekam v bleščeče solnce. Besede so ji živo prebudile skrito čustvo, ki ga je dotlej plaho zatirala. Ni bilo globoko, a vendar . . . Spomnila se je, kaj je bila obljubila Jernejcu. Bilo ji je grenko, tako prečudno bridko.

"K vam?" so se ji zatresle ustnice. "Še preveč vas je," se je izvila iz škripecev. "Še ti se ne morete videti."

Bila je resnica. To je Peter grenko občutil. Noge so mu bile le ko iz svinca, ko se je vračal z njive. Vedel je, da se dekle obrača za njim, a se ni upal okreniti.

"Ali si se premislil?" ga je vprašal stric naslednjo nedeljo.

"Ne," je odsekal. "V Lazni pa pojde Volbenk."

Balantu so se lica kar spremenjajala od pridrževane jeze. Petru so se od plahosti zašibile noge. Kako se bo to končalo? Bilo ga je strah. A ni mu prihajalo niti v misel, da bi odnehal. Ne!

8

Stara Graparica je izdihnila čumeč v zdiču. Njena smrt je bila lahka; tudi poslednji dnevi življenja ji niso bili težki. Ko je bila z bistrim očesom izbrala hiši gospodarja, se ni uračunala. Nekatera hči bi bila kdaj pa kdaj z jezo porinila skledo jedi, pred njo, Doroteja jo je preobkladala z ljubeznijo in hvaležnostjo.

Peter je bil prvič za pogrebca. Namesto mladega Jernača — stari je bil že umrl — ki si je bil kupil konja in vozaril po dolini. Niso poprosili Janeza,

Moški

bi rad dobil delo na farmi. — Pokličite Endicott 9176.

Ženska srednje starosti

dobi znižano stanarino kot povračilo za čiščenje stanovanja. — Podrobnosti se poišče v uredništvu Enakopravnosti ali pokličite Henderson 5311.

nanj so se obrnili. To mu je dvignilo ramena, prvič je stopil med može.

Proti poldnevu se je vrnil v Krnico. Ko je bil že ob mlaki, se mu je zdelo, da je nekdo odgnal junico po klancu proti Rovtam.

Na ovinku so stala gosta drevesa, za katerimi je bil izginil rep živali in hrbet moža.

Obšla ga je slutnja, da je podvizal korak. Ni stopil v hišo, ampak v hlev. Krave so stale na svojih mestih, ene junice ni bilo.

Fanta je pogrelo. Iz vina sta mu vzplamenela odločnost in jeza kot požar. Tekel je po klancu uzrl strica, ki je s šibo prignjal žival, da je tekla.

Zažvižgal je, Balant se je ozrl.

"Kam peljete junico?"

"Kam neki!" se je stric usločil kot pod bremenom. "Prodal sem jo."

"Ali niste rekli, da je junica moja?"

"Če sem rekel, ti je ne bom požrl. Denar dobiš."

"Kaj mi bo denar! Ne prodam junice."

"Kakšna prevzetnost!" se je stric razjezil. "Pa z mladega živiti od mojega dela in se z mojim denarjem oblačiti."

"Kakor da bi jaz poležkoval vse dni od jutra do večera," je Peter napol pljuča, da se je razleglo po bregu. "Saj je hiša vendar moja. Nisem več otrok."

"Smrkavec!" je Balant srdito izpljunil. "Koliko let pa ima?"

"Sedemnajst. Smrkavec pa nisem."

Junica je ušla skozi plot, Balant je tekkel za njo. Iz jeze na Petra se je znašal nad živaljo. Nagnal jo je v hlev in zaloputnil vrata.

Peter se je umaknil v hišo. Stric je prišel za njim; z obraza sta mu gorela jeza in sram. — Stal je nekaj trenutkov, kakor da ne ve, kaj naj naredi. Nato je z dolgimi koraki meril izbo.

"Ali veš, da sem tvoj varuh?" se je slednjič ustavil ob steni.

"Vem. Varuh da, a ne gospodar."

"Od tega imam le škodo, nič dobička."

"Ti škodi se prav lahko izognete."

"Dobro," je Balant stežka povedal.

Soba v najem

Odda se lepa soba za enega ali dva fanta. Dobite tudi garažo. Vpraša se na 1218 E. 170 St.

Soba se odda

Čedna soba se odda poštenemu moškemu. — Vpraša se na 726 E. 160 St.

Slovensko Katoliško Podporno društvo PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA — Samostojno —

Imenik društvenih uradnikov za leto 1941. Preds. Juhn Levstik, 646 E. 115 St.; podpreds. Anton Hlapše; tajnik Leo Novak, 7610 Lockyear Ave.; blagajnik, Andrej Tekavec, 1023 E. 72 Place; zapisnikar Matija Oblak; vratar Matevž Debevec; zastopnika za Klub društev sv. Vida, Andrej Tekavec in Frank Petkovsek; nadzorniki: Frank A. Turek, Frank Petkovšek in Steve F. Pirnat; društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki. Društvene seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. V društvo se sprejema nove člane od 16. do 45. leta.

žiral srd. "Prav. Pojdem na sodnijo in povem, da s teboj ni mogoče več izhajati. Odložim varuštvo in konec. Kaj?"

"Prav."

"Kar je mojega, odpeljem."

"Odpeljite."

Mož se je razburil. Tresel se je; goste, rjave gube na obrazu so mu nabrekli.

"In Janez?" je kričal. "In Micka? Ali sta mar za nič izgubila vsa ta leta? In moje poti, moja skrb?"

Okrenil se je, kakor da se je zbal lastne jeze in odšel po izbi.

Peter se je sprva preplašil stričevega srda. Naglo se je zbral.

"Prav zastoj ni bilo," ga je pogledal v obraz, kakor da meri učinek besed. "Kaj pa denar, ki ste ga potegnili za les in za živino?"

"Kdaj?"

"Kdaj! Sami veste. Orehe in hraste ste prodali, ko sem bil še majhen. Zdaj se spominjam. Kar se pa tiče živine . . ."

"Saj sem jo tudi pripeljal k hiši."

"Ne toliko. Kar stoji krav v hlevu, so se zredile na mojem. Pa naj bo. Recimo, da sva bot."

To so bile poslednje besede med njima.

Peter je ostal sam. Šel je vase. Nekaj se mu je rahlo zgenilo v srcu in ga je zasklelo. Ali

dela stricu krivico? Pomislil je na prizor, ki se je bil nekoč odigraval pred njegovimi očmi. Stric je bil posodil Graperju vsoto denarja, a je nato na lepem pritisnil nanj in mu odpeljal najlepšo kravo iz hleva. Njemu, Petru, je bilo hudo, sram ga je bilo, a stric se je zvito smehljajal med brki. Ali ni mislil ukiniti prav tako tudi njega? Ob tej misli mu je zamrl vsak občutek vesti.

Odšel je po delu. Ko se je večer vrnil v hišo, je bilo ognjišče mrzlo, miza prazna. Janez je sedel na klopi, Micka ob peči, oba sta ga grdo gledala. Peter si je odrezal kos kruha in používal suho večerjo.

"Ne vem, zakaj sem delal," je vrgel Janez.

"Pa jaz?" je zamrmrala Micka.

Peter je čutil, da mu sršči pogledi visijo na obrazu. Ni se zmenil za to. No da, Janez se je hotel oženiti; čakal je le, da pojde on od hiše. Ob misli na zausnico, ki jo je bil dobil pred leti, mu je bilo lahko v srcu. Za Micko mu je bilo žal. Če bi vedel, da bi mu ne odrekla; bi jo

poprosil, naj ostane pri hiši. Tako pa je molčal.

Nekaj časa je zaman čakal molitve, nato je odšel na seno. Zarana se je tešče odpravila na delo. Proti poldnevu je prišel na polje Košan, ki mu je še od daleč mahal z roko.

"Domov pojdi, da ti ne odpelejo hiše!"

"Kdo mi bo odpeljal hišo?" se je ozrl proti domu, ki je bil

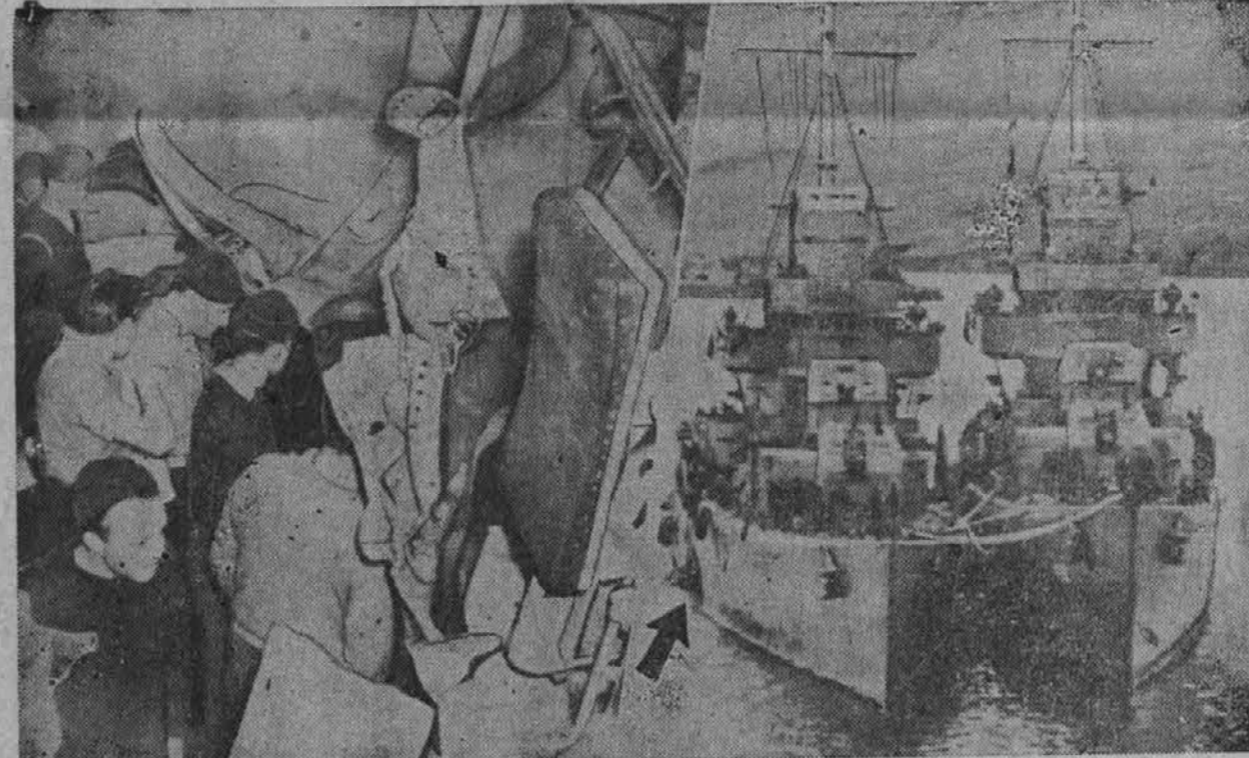
(Daje na 3. str.)

Vaje holandskih pomorščakov

Na sliki vidimo holandske pomorščake, ki so ostali zvesti svoji kraljici in deželi, kako bredejo preko neke reke v Holandski Vzhodni Indiji. Na desni pa vidimo "ranjenca," ki ga peljejo na splavu preko reke.

Poškodovan ameriški rušilec

Na levi je oficijelna slika poškodbe na ameriškem rušilcu Kearny-ju, ki ga je torpedirala nemška podmornica. Na desni pa je rušilec Kearny, ki ga, privezanega nase, vleče drugi rušilec v neko pristanišče. Puščica kaže, kje je zadel rušilec torpedo.

STENSKÉ KOLEDARJE velike -- srednje -- majhne

si TRGOVCI in OBRTNIKI

LAHKO NAROČIJO

pri

ENAKOPRAVNOSTI

6231 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 5311

Pokličite po telefonu in bo naš zastopnik prinesel

vzorke, iz katerih si lahko izberete one, ki

vam najbolj ugajajo.

Naznanilo in zahvala

Z žalostnim in potrjim srcem naznanjamo žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je kruta smrt vzela našega preljubljenega očeta in brata

FRANK URBANČIČ-A

Pokojni je bil rojen v vasi Kal, fara Košana pri St. Petru na Notranjskem. Podlegel je poškočbam 31. avgusta, 1941, ko je bil njegov avtomobil zadet od vlaka Pennsylvania železnice, na R. 44, Painesville, Ohio. Tedaj je bil ubit tudi Jerry Čadež. Oba sta bila na mestu mrtva.

Pokojni Frank Urbančič je bil pokopan 4. septembra na Highland Park pokopališču. V Pueblo, Colo., zapušča sina Franka, v Frederick, Colo. brata Josepha in v Midway, Pa. brata Antona. Bil je član društva Kras, št. 8, S. D. Z. Bil je dober, značajan, tako da ga bomo teško pogrešali.

V dolžnost si šteje, prav lepo zahvaliti se vsem, kateri so darovali krasne vence. Blag spomin pokojnemu, ko je ležal na mrtvaškim odru.

Hvala vsem, ki so dali brezplačno avtomobile pri pogrebu in ga spremili k večnemu počitku.

Hvala vsem, ki so prišli pokojnega kropit, ko je ležal na mrtvaškim odru in ga spremili do groba.

Hvala pogrebniku Jos. Zele in sinovi za vso poslugjo in za tako lepo urejen pogreb.

Ti, dragi oče in brat, pa počivaj mirno v ameriški grudi. Vedno boš v našem spominu, dokler se ne snidemo s Teboj.

Zalujoči ostali:

FRANK, sri
JOSEPH in ANTON, sri
FRANCES ROGER

Cleveland, Ohio, 24. novembra, 1941.

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK!

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravništvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19__

Lastujte delež v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svobodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "Defense Savings" znamke. Posodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"Defense Savings" znamke dobite na bankih ali poštne uradu.